

Informacja nt. zasad i kierunków regionalnej interwencji dla instrumentu Kontraktu Samorządowego w ramach RPO WZ 2014-2020

Przesłanką dla stworzenia założeń Kontraktu Samorządowego (KS) – obok ujętego w zapisach Umowy Partnerstwa instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) – jest urzeczywistnienie idei planowania i realizowania procesów rozwojowych w województwie zachodniopomorskim w oparciu ich wymiar terytorialny.

Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego zaprosił samorządy do udziału w konsultacjach założeń do Kontraktu Samorządowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 oraz do zgłaszania wstępnych koncepcji Kontraktów Samorządowych. Konsultacje i nabór koncepcji Kontraktów Samorządowych przeprowadzone były w okresie styczeń-kwiecień 2014 r.

Celem naboru i konsultacji było zebranie wstępnych koncepcji zintegrowanych przedsięwzięć oraz opinii i uwag na temat zakładanej formy interwencji w ramach RPO WZ 2014-2020. Zebrane informacje zostały uwzględnione w dalszych pracach nad RPO WZ. Wstępne wnioski płynące z analizy złożonych przez samorządy 10 wstępnych koncepcji Kontraktów Samorządowych zostały zaprezentowane Zarządowi Województwa Zachodniopomorskiego w czerwcu 2014 r.

Proces negocjacji z Komisją Europejską zapisów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 został zakończony i w dniu 13 lutego 2015 r. RPO WZ 2014-2020 został zatwierdzony decyzją Komisji. Daje to podstawę do prac na nad systemem wdrażania Programu – w tym w zakresie mechanizmu Kontraktu Samorządowego.

Dla zaprojektowania systemu wdrażania Kontraktu Samorządowego Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego dokonał przesądzeń dotyczących tematycznego obszaru interwencji oraz wymiaru terytorialnego Kontraktów Samorządowych.

Przyjęto następujące ustalenia w tym zakresie:

Obszary interwencji

Kluczową ideą Kontraktu Samorządowego jest skoncentrowanie terytorialne interwencji i zasobów wokół pro-gospodarczych przedsięwzięć. Z tego względu – biorąc pod uwagę wnioski z serii przeprowadzonych w pierwszym kwartale 2014 roku spotkań z przedstawicielami samorządów i środowisk przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych, oraz wnioski z zaprezentowanych wstępnych koncepcji KS – jako priorytetowe przyjmuje się inwestycje realizowane przez samorządy w ramach następujących priorytetów inwestycyjnych (PI) RPOWZ 2014-2020:

- 3a: Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości;
- 4e: Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu;
- 8iv: Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę;
- 10i: Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia;
- 10iv: Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami;
- 10a: Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej (w ścisłej korelacji z PI 10i oraz 10iv).

Kontrakt Samorządowy z racji swej pro-gospodarczej orientacji winien obejmować integrację z projektami przedsiębiorców i organizacji pozarządowych – wiązki projektów priorytetowych (realizowane przez samorządy) powinny być spójne z projektami komplementarnymi (realizowanymi przez przedsiębiorców, IOB, NGO, i in.), które wybierane będą w trybach konkursowych – w szczególności w następujących PI:

- 3a: Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości;
- 3c: Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług;
- 1b: Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w B+I, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami B+R i sektorem szkolnictwa wyższego (...), wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów i zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii (...);
- 9v: Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.

Wymiar terytorialny

Mając na uwadze konieczność zoptymalizowania i skoordynowanie planowania strategicznego na obszarach, na których realizowane będą przedsięwzięcia rozwojowe współfinansowane ze środków RPO WZ 2014-2020 w ramach Kontraktu Samorządowego oraz Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych przyjmuje się, że:

- minimalny obszar Kontraktu Samorządowego dotyczyć będzie trzech sąsiadujących ze sobą gmin;
- na obszarze danej gminy możliwy do realizacji jest jeden Kontrakt Samorządowy;
- wyklucza się możliwość realizacji na obszarze jednej gminy Kontraktu Samorządowego i Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Kluczowe informacje dot. priorytetów inwestycyjnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, w ramach których realizowane będą projekty priorytetowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego

PI 3a: Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości

Celem wsparcia jest stworzenie optymalnego środowiska gospodarczego dla rozwoju przedsiębiorstw w regionie, zwłaszcza dla rozwoju inteligentnych specjalizacji. Zgłaszane do Kontraktu Samorządowego (KS) przedsięwzięcia winny dotyczyć tworzenia i rozwoju infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego.

Projekty ujęte w Kontrakt Samorządowych powinny dotyczyć w pierwszej kolejności uzbrojenia terenów inwestycyjnych, ich dostępności oraz wewnętrznego skomunikowania. Należy jednak mieć na uwadze, że realizacja tego typu przedsięwzięć powinna być uzależniona od rzeczywistych potrzeb przedsiębiorców, które nie mogą być zaspokojone już istniejącymi na obszarze gmin KS terenami inwestycyjnymi. W pierwszym rzędzie należy skupić się na już istniejących terenach, które w uzasadnionych przypadkach podlegać mogą działaniom ukierunkowanym na poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.

Typ projektów w ramach Kontraktu Samorządowego:

1. Tworzenie, rozbudowa i wzmocnienie infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego.

W obszarze dotyczącym infrastruktury i działań na rzecz rozwoju gospodarczego regionu wsparcie ze środków RPO WZ 2014-2020 koncentrować się będzie na zapewnieniu infrastruktury przedsiębiorczości spełniającej oczekiwania przedsiębiorców, którzy chcą rozwijać swoją działalność na terenie województwa zachodniopomorskiego. Wsparciem zostaną objęte zadania dotyczące uporządkowania i przygotowania terenów inwestycyjnych (w szczególności prace studyjno-koncepcyjne, badania geotechniczne, kompleksowe wyposażenie w media, modernizacja i rozbudowa wewnętrznej infrastruktury komunikacyjnej) w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych. W ramach inwestycji w zakresie terenów inwestycyjnych wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną stanowić mogą jedynie mniejszą część budżetu projektu. Projekty mające na celu przygotowanie terenów inwestycyjnych, stref aktywności gospodarczej będą mogły być realizowane na danym obszarze pod warunkiem **nie powielania dostępnej infrastruktury**, chyba, że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany lub inwestycja wynika ze specyficznych potrzeb zainteresowanych inwestorów.

Pierwszeństwo w lokowaniu inwestycji na wspartych terenach powinny mieć przedsiębiorstwa, których profil działalności jest zgodny z przyjętym w ramach Kontraktu Samorządowego kierunkami rozwoju gospodarczego obszaru nim objętego.

Aby nie ograniczać rozwoju gospodarczego regionu, nie wyklucza się lokowania inwestycji dużych przedsiębiorstw na terenach wspieranych w ramach niniejszego priorytetu, jednakże udział EFRR w projekcie

będzie pomniejszany proporcjonalnie do powierzchni zajętej przez duże przedsiębiorstwo. Redukcja ta może nastąpić zarówno na etapie aplikowania, rozliczania, jak i trwałości projektu. Wsparcie samorzady będą zobowiązane do pełnego wykorzystania uzbrojonych powierzchni na potrzeby mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. W przypadku niepełnego zagospodarowania wspartych terenów inwestycyjnych udział EFRR będzie pomniejszany proporcjonalnie do niezajętej powierzchni uzbrojonych terenów. Odpowiednie mechanizmy zostaną opracowane na poziomie dokumentów wdrażających.

Kierunkowe zasady wyboru projektów

Jednym z podstawowych kryteriów oceny będzie skala oddziaływania przedsięwzięcia na rozwój gospodarczy obszaru objętego Kontraktem. Priorytetowo będą traktowane przedsięwzięcia przyczyniające się do realizacji strategii inteligentnych specjalizacji.

W zakresie wsparcia infrastruktury inwestycyjnej preferencje uzyskają projekty realizowane na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych (autostrady, drogi szybkiego ruchu, linie kolejowe), terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji, w związku ze zintensyfikowanym i udokumentowanym zapotrzebowaniem firm poszukujących lokalizacji do prowadzenia działalności.

PI 4e: Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu

Celem priorytetu inwestycyjnego jest ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską. W długofalowej perspektywie efektem celu szczegółowego będzie niższa emisja gazów cieplarnianych, na którą przełoży się świadome działanie obywateli w zakresie zachowań zasobooszczędnych takich jak np. zmiana środka transportu z samochodu na rower lub komunikację miejską.

Typy projektów w ramach Kontraktu Samorządowego:

1. Budowa, przebudowa obiektów/systemu infrastruktury zintegrowanego systemu transportu publicznego w celu ograniczenia ruchu drogowego w centrach miast.
2. Projekty zwiększające świadomość ekologiczną.
3. Zakup lub modernizacja taboru transportu miejskiego.

W celu realizacji zintegrowanych systemów transportu publicznego planuje się wspierać środkami RPO WZ 2014-2020 działania na rzecz sieci inteligentnych i systemów informacji i komunikacji, w których zakres będą wchodzić działania usprawniające komunikację publiczną tj. zmniejszać zatępy, ułatwiać korzystanie z transportu miejskiego publicznego podróżnym. Głównymi działaniami będą inwestycje w centra przesiadkowe, zakup i modernizację taboru. Efektem tych działań będzie zwiększenie atrakcyjności transportu miejskiego, ograniczenie ruchu drogowego w centrach miast co w dalszej perspektywie przyczyni się do ograniczenia spadku liczby osób korzystających z transportu publicznego oraz zmniejszenia emisji gazów

cieplarnianych wytwarzanych między innymi przez transport indywidualny. Ponadto planowane są inwestycje w ścieżki rowerowe, które będą łączyć poszczególne dzielnice miast z centrami przesiadkowymi oraz które będą alternatywną trasą dojazdową do centrów miast dla indywidualnego transportu samochodowego.

Projekty zwiększające świadomość ekologiczną będą uzupełniały bezpośrednią interwencję w transport i przyczynią się do zmiany zachowań mieszkańców miast. Inwestycje modernizację oświetlenia miejskiego na obszarze miejskim w kierunku jego energooszczędności, działania informacyjno-promocyjne dotyczące np. oszczędności energii, kampanie promujące budownictwo zeroemisyjne, demonstracyjne projekty z zakresu budownictwa pasywnego, którym towarzyszą działania informacyjno-promocyjne spowodują zmianę nastawienia mieszkańców do oszczędzania energii a tym samym rezygnację w codziennym poruszaniu się po mieście z indywidualnego transportu samochodowego. Powyższe działania będą wynikać ze strategii niskoemisyjnej powiązanej z innymi rodzajami inwestycji w oszczędzanie energii.

Wszystkie projekty dotyczące zrównoważonej mobilności miejskiej, w tym transportu publicznego muszą uwzględniać szersze podejście, wpisując się w odnoszące się do zagadnień niskoemisyjności strategię miejską lub, dla obszarów aglomeracyjnych, kompleksowe plany gospodarki niskoemisyjnej oraz wynikać z planu zrównoważonej mobilności miejskiej, jako osobnego dokumentu lub elementu planów gospodarki niskoemisyjnej. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak np.: zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy). Modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie będzie celem samym w sobie, ale musi być widziana w kontekście zmian w mobilności miejskiej prowadzących do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców aglomeracji oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego.

Kierunkowe zasady wyboru projektów

Projekty realizowane w ramach priorytetu będą musiały w pierwszym rzędzie wykazać efekty środowiskowe tj. mieć wpływ na ograniczanie emisji gazów cieplarnianych. Kryteria wyboru będą premiować projekty, które będą uwzględniać poprawę środowiska naturalnego na obszarach miejskich oraz efektywność rozładowywania zatorów, efektywność usprawniania dostępności i mobilności. Projekty z zakresu transportu będą musiały wskazywać na zwiększenie atrakcyjności publicznego transportu zbiorowego, wkład w nakłanianie coraz większej liczby osób do korzystania ze środków transportu publicznego. Podczas wyboru projektów będą brane pod uwagę również zastosowane innowacyjne technologie wspierające zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

Wsparcie w zakresie transportu miejskiego musi przyczynić się do ograniczenia transportu indywidualnego w centrach miast. Tabor zakupiony w ramach PI 4e musi przyczynić się do redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Jeżeli z planów lub dokumentów strategicznych albo z analizy kosztów i korzyści odnoszących się do zrównoważonej mobilności miejskiej wynika potrzeba zakupu autobusów, dozwolony jest zakup pojazdów spełniających normę emisji spalin EURO VI. Priorytetowo będzie jednak traktowany zakup pojazdów o alternatywnych systemach napędowych (elektrycznych, hybrydowych, biopaliwa, napędzanych wodorem, itp.).

PI 8iv: Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę

Celem priorytetu inwestycyjnego jest wzrost zatrudnienia oraz powrót na rynek pracy osób, którym utrudnia to sytuacja rodzinna wynikająca z opieki nad dziećmi do lat 3. Efektem wsparcia będzie powrót na rynek pracy osób sprawujących opiekę nad dziećmi do 3 roku życia dzięki działaniom obejmującym m. in. utworzenie nowych miejsc w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennego opiekuna, jak również trwałemu upowszechnieniu przedmiotowych form opieki nad dzieckiem, co ma szczególne znaczenie w przypadku form nieinstytucjonalnych.

Typ projektów w ramach Kontraktu Samorządowego:

1. Programy zapewniania i zwiększania dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, obejmujące:
  - a) tworzenie instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobki i kluby dziecięce),
  - b) wsparcie istniejących instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 w zakresie wygenerowania dodatkowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w instytucji (żłobki i kluby dziecięce),
  - c) tworzenie odpowiednich, warunków dla rozwoju opieki nad dziećmi do lat 3 (opiekun dzienny),
  - d) finansowanie pozainstytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat trzech (niania).

Wsparcie środkami RPO WZ 2014-2020 będzie polegać na tworzeniu warunków do godzenia ról rodzinnych i zawodowych, m.in. poprzez rozwój opieki instytucjonalnej i nieinstytucjonalnej nad dziećmi do 3. roku życia. Możliwe będzie m.in. tworzenie nowych miejsc w aktualnie funkcjonujących instytucjonalnych podmiotach opieki nad dziećmi, a także ich tworzenie w nowych placówkach wraz z finansowaniem działalności przez pierwszy okres funkcjonowania.

Planowane w ramach tego typu projektów działania, mogą uwzględniać także inicjatywy mające na celu tworzenie przykładowych żłobków/klubów dziecięcych na obszarach charakteryzujących się dużą koncentracją zakładów pracy np. strefy ekonomiczne czy parki naukowo-technologiczne.

Dostęp do usług opieki nad dziećmi do lat 3 powinien zostać zwiększony w wymiarze jakościowym i ilościowym. Tworzenie warunków do rozwoju nieinstytucjonalnych form opieki nad dziećmi winno odbywać się m.in. poprzez tworzenie programów nabywania kwalifikacji wymaganych przy tego typu pracy (skierowane

m. in. do osób pozostających bez zatrudnienia) oraz wspomaganie przy aranżowaniu odpowiednich warunków do opieki nieinstytucjonalnej nad dziećmi do lat 3.

Kierunkowe zasady wyboru projektów

Stosowane kryteria będą zapewniały wybór projektów, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia zakładanych celów szczegółowych i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. Główne kryteria wyboru będą odnosić się do kwestii polityki horyzontalnej, zdolności instytucjonalnej, zwiększenia racjonalnego wykorzystania zasobów.

W ramach wymienionych wyżej typów projektu 1 a) i 1 b) premiowane będą projekty zakładające współpracę z podmiotem, który po zakończeniu okresu realizacji projektu będzie finansował usługi opieki nad dziećmi np. gminą, organizacją pozarządową czy zakładem pracy. Jest to szczególnie istotne przy nieinstytucjonalnych formach opieki nad dziećmi, których finansowanie jest zadaniem gmin oraz osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej. Ponadto w ramach typów operacji 1 a) i 1 b) warunkiem udzielenia dofinansowania będzie zapewnienie m. in. trwałości projektu.

PI 10i: Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia

Pierwszym celem tego priorytetu inwestycyjnego jest zwiększenie liczby miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-4 lata oraz rozszerzenie oferty placówek przedszkolnych o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci. Z uwagi na zmiany systemu oświaty i objęcie obowiązkiem przedszkolnym dzieci w wieku 5 lat, wsparcie w zakresie zwiększenia dostępu do wychowania przedszkolnego kierowane będzie przede wszystkim do grupy wiekowej 3-4 lata.

Nie należy zapominać również, że niezadowolający poziom rozwoju systemu opieki nad dziećmi, stanowi jeden z ważniejszych czynników niekorzystnie wpływających na poziom aktywności zawodowej w regionie, szczególnie wśród kobiet. Promowanie godzenia życia zawodowego i prywatnego staje się zatem jednym z kluczowych obszarów, który należy wspierać oraz stanowi dodatkowy efekt poprawy dostępności do placówek wychowania przedszkolnego.

Priorytetem jest objęcie jak największej liczby dzieci edukacją przedszkolną i dlatego wszelkie inne aspekty działania i funkcjonowania placówki uzyskają wsparcie i będą stanowić wartość dodaną podejmowanych działań, pod warunkiem wygenerowania dodatkowych miejsc przedszkolnych.

Drugim celem tego PI jest doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwój systemu indywidualnej pracy z uczniami, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia.

Typ projektów w ramach Kontraktu Samorządowego:

1. Upowszechnienie edukacji przedszkolnej.
2. Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.

Ad 1. Upowszechnienie edukacji przedszkolnej

Przewidywane w ramach RPO WZ 2014-2020 wsparcie ukierunkowane zostanie na tworzenie miejsc przedszkolnych, głównie poprzez wsparcie istniejących placówek wychowania przedszkolnego w tym zakresie (m.in. modernizacja, adaptacja, zakup sprzętu i materiałów niezbędnych do pracy z większym gronem dzieci). Możliwe będzie także finansowanie działań zmierzających do powstawania nowych placówek wychowania przedszkolnego, jednakże przede wszystkim na bazie istniejącej infrastruktury lokalowej, w tym zwłaszcza oświatowej (np. budynki likwidowanych szkół). Liczba utworzonych w ramach udzielonego wsparcia projektowego nowych miejsc edukacji przedszkolnej winna odpowiadać faktycznemu i prognozowanemu zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej w regionie z uwzględnieniem prognoz demograficznych.

Planowane w ramach tego typu projektów działania winny uwzględniać także inicjatywy mające na celu tworzenie przykładowych placówek edukacji przedszkolnej na obszarach charakteryzujących się dużą koncentracją zakładów pracy np. strefy ekonomiczne czy parki naukowo-technologiczne.

Ponadto, wspierana będzie organizacja i prowadzenie dodatkowych zajęć (w szczególności na obszarach wiejskich), jednakże w powiązaniu z działaniami prowadzonymi do wygenerowania dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego.

Ad 2. Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.

W ramach tego typu projektów wspierane ze środków RPO WZ 2014-2020 będą przedsięwzięcia w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języki obce) oraz kształtowanie właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej).

Ponadto, wszelkie działania powinny uwzględniać zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów, m.in. służące indywidualizacji podejścia do ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych (w tym zakup sprzętu specjalistycznego, pomocy dydaktycznych koniecznych do rozpoznawania potrzeb, wspomaganie rozwoju i prowadzenia terapii dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej), a także powinny być ukierunkowane na wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej. Planowane jest w szczególności wsparcie szkół i placówek z obszarów defaworyzowanych w ramach przeciwdziałania rozwarstwieniu społecznemu i segregacji. W tym celu realizowane będą m. in. programy stypendialne.

W celu zapewnienia jak najwyższej efektywności działań podejmowanych w szkołach i placówkach oświatowych, niezwykle istotne będą przedsięwzięcia o charakterze kompleksowym, przewidujące zarówno powyżej wskazane działania kierowane do uczniów, jak również wsparcie nauczycieli prowadzących

kształcenie ogólne w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego (w odniesieniu do potrzeb szkoły i kierunków rozwoju edukacji), w obszarach związanych z priorytetami określonymi w dziedzinie edukacji, tj.: poprawa ich kompetencji interpersonalnych i społecznych, korzystanie z TIK, stosowanie eksperymentalnych metod nauczania w edukacji, rozwój psychologiczno-pedagogicznych narzędzi diagnostycznych oraz zindywidualizowane podejście do metod nauczania. Rozwijane będą także staże i szkolenia dla nauczycieli w przedsiębiorstwach.

Dodatkowo, jako uzupełnienie działań podejmowanych na rzecz uczniów i nauczycieli, planowane jest tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego poprzez doposażenie bazy dydaktycznej i naukowej szkół i placówek oświatowych zarówno w nowoczesne pomoce dydaktyczne, zwłaszcza w mobilny sprzęt komputerowy (kontynuacja rządowego programu „Cyfrowa szkoła” w zakresie komponentu „e-szkoła”), jak również wyposażenie laboratoriów szkolnych w nowoczesne, współpracujące z urządzeniami TIK narzędzia do nauczania przyrody, biologii, chemii i fizyki, a to przede wszystkim w związku z wdrażaniem w placówkach innowacyjnego nauczania przedmiotów przyrodniczych w oparciu o dochodzenie i rozumowanie naukowe (metodą eksperymentu uczniowskiego) oraz jako narzędzie służące budowaniu/rozwijaniu kompetencji uczniów.

Projekty związane z wyposażeniem pracowni TIK oraz pracowni przedmiotowych winny być komplementarne z inicjatywami podejmowanymi na rzecz uczniów oraz doskonaleniem nauczycieli finansowanymi ze środków publicznych (w tym EFS), a łączny limit wydatków związanych z zakupem sprzętu nie może przekroczyć 30% alokacji na cały PI 10i (włączając cross-financing). W ramach podejmowanych działań na rzecz uczniów, przewidywany jest również rozwój i wsparcie systemu poradnictwa edukacyjno-zawodowego.

Kierunkowe zasady wyboru projektów

Stosowane kryteria będą zapewniały wybór projektów, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia zakładanych celów szczegółowych i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. Główne kryteria wyboru będą odnosić się do kwestii polityki horyzontalnej, zdolności instytucjonalnej, zwiększenia racjonalnego wykorzystania zasobów.

Dodatkowo punktowane będą projekty zakładające tworzenie miejsc przedszkolnych na obszarach o najniższym wskaźniku uprzedzszkolnienia, głównie na terenach wiejskich. Po zakończeniu finansowania projektowego beneficjenci będą zobowiązani do zachowania trwałości utworzonych w ramach RPO miejsc edukacji przedszkolnej (poprzez stosowanie odpowiednich kryteriów wyboru projektów). Ponadto, wkład funduszy strukturalnych w realizację działań ukierunkowanych na upowszechnienie edukacji przedszkolnej w regionie nie będzie zastępować publicznych lub równoważnych wydatków przeznaczonych na ten cel.

W zakresie kształcenia ogólnego, preferowane będą projekty przewidujące kompleksowe wsparcie szkół i placówek oświatowych, wykorzystujące jak najszersze spektrum możliwych do realizacji działań, w szczególności w zakresie wprowadzenia i wdrażania w jednostkach innowacyjnego nauczania w oparciu o dochodzenie i rozumowanie naukowe w powiązaniu z rozbudową bazy TIK, tak aby proces edukacji wsparty był nowoczesnymi technologiami.

PI 10iv: Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

Celem tego priorytetu inwestycyjnego jest wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy, w tym w szczególności tworzonego przez przedsiębiorstwa działające w kluczowej z punktu widzenia celów Kontraktu Samorządowego branży.

Istotne jest dążenie, aby programy nauczania w szkołach zawodowych były częścią procesu transformacji gospodarczej, ponieważ problemem w województwie zachodniopomorskim jest niedostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy, co przekłada się na wysoki wskaźnik bezrobocia wśród osób posiadających wykształcenie zawodowe. Poprzez realizację działań na rzecz szkolnictwa zawodowego, planowane jest osiągnięcie efektu synergii pomiędzy procesem kształcenia a wymaganiami stawianymi przez lokalny rynek pracy. Zakłada się, że proces tworzenia Kontraktów Samorządowych będzie jednym z kluczowych sposobów na połączenie zapotrzebowania przedsiębiorców z ofertą szkół zawodowych. Poprzez wzmacnianie współpracy szkół i placówek kształcenia zawodowego z pracodawcami oraz szkołami wyższymi oraz poprzez inwestycje mające na celu tworzenie w tych jednostkach warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy planowany jest wzrost poziomu aktywności zawodowej osób posiadających wykształcenie zasadnicze i średnie zawodowe.

Typ projektów w ramach Kontraktu Samorządowego:

1. Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego.

W ramach tego typu projektów wspierane ze środków RPO WZ 2014-2020 będą przedsięwzięcia o charakterze kompleksowym, przewidującym zarówno działania skierowane do uczniów (indywidualizacja podejścia do ucznia, wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej), jak również doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu. Poza możliwością korzystania z różnych form doksztalcenia, nauczyciele powinni mieć możliwość aktualizowania wiedzy przez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy w przedsiębiorstwie o profilu odpowiadającym specyfice zawodu, w którym kształcą. W tym celu główny nacisk położony powinien być na organizację dla nauczycieli staży i praktyk w przedsiębiorstwach.

Realizowane w ramach tego typu projekty winny koncentrować się także na rozwoju współpracy szkół i placówek kształcenia zawodowego z ich otoczeniem, w tym zwłaszcza z pracodawcami z obszaru objętego Kontraktem Samorządowym i szkołami wyższymi poprzez: wspólne opracowywanie programów nauczania dla zawodu, tworzenie modeli praktycznego kształcenia i szkolenia zawodowego, definiowanie kierunków,

w których powinno być prowadzone kształcenie zawodowe, organizowanie kształcenia zawodowego praktycznego dla uczniów, wspólną organizację i prowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych, tworzenie ośrodków egzaminacyjnych przez pracodawców, czy wypracowywanie wspólnych działań z uczelniami w obszarze doradztwa zawodowego.

Wsparcie w tym zakresie koncentrować się będzie w głównej mierze na wszelkich formach podwyższających kwalifikacje i kompetencje uczniów na rynku pracy oraz zwiększających ich szanse na znalezienie pracy, tj. praktyki, staże.

Wspierane będą również inicjatywy mające na celu tworzenie placówek mających charakter lokalnych centrów kompetencji zgodnych z priorytetową dla Kontraktu Samorządowego branżą, w tym tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia ustawicznego i zawodowego, których zadaniem będzie:

- inicjowanie współpracy z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w tym monitoring potrzeb szkół i pracodawców w zakresie współpracy oraz w zakresie staży nauczycieli i praktycznej nauki zawodu uczniów,
- wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami i uczelniami oraz ośrodkami doskonalenia nauczycieli,
- tworzenie sieci wsparcia szkół kształcących w danej branży,
- wdrażanie nowych technologii i uczestnictwo w ich upowszechnianiu,
- opracowywanie i upowszechnianie elastycznych form kształcenia zawodowego, w tym dla osób z niepełnosprawnościami,
- tworzenie wyspecjalizowanych ośrodków egzaminacyjnych w celu potwierdzania wiedzy i umiejętności nabytych w ramach kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- tworzenie wyspecjalizowanych ośrodków egzaminacyjnych, w tym ośrodków walidacji
- potwierdzania w trybie egzaminów eksternistycznych wiedzy i umiejętności nabytych w ramach pozaformalnego i nieformalnego uczenia się,
- tworzenie narzędzi i opracowywanie metod niezbędnych w pracy doradców edukacyjno-zawodowych oraz prowadzenie diagnozy kompetencji osób dorosłych,
- organizowanie praktyk pedagogicznych dla przyszłych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Ważnym zadaniem centrów będzie dbałość – we współpracy z pracodawcami – o jak najlepsze wyposażenie poszczególnych pracowni i warsztatów, które to wyposażenie jest niezbędne do realizacji procesu kształcenia i egzaminowania.

Dodatkowo, wspierane będą inwestycje w infrastrukturę w celu podniesienia jakości bazy technologiczno-dydaktycznej szkolnictwa zawodowego, która często charakteryzuje się przestarzałym zapleczem i wyposażeniem pracowni do praktycznej nauki zawodu. Przedsięwzięcia w tym zakresie bazować powinny na wykorzystaniu obecnej infrastruktury, którą należy dostosować do warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej. Wyposażenie/doposażenie pracowni szkolnych winno być uzupełnieniem działań prowadzących do modernizacji oferty kształcenia w danej placówce we współpracy z jej otoczeniem społeczno-gospodarczym. Tego typu inwestycje będą poprzedzone analizą potrzeb szkół zawodowych pod

kątem wyzwań rynku pracy na obszarze Kontraktu i uzależnione od diagnozy zapotrzebowania odbiorców wsparcia na tego typu działania. Limit wydatków związanych z doposażeniem szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt niezbędny do realizacji kształcenia zawodowego nie może przekroczyć 20% całkowitej alokacji PI 10iv (włączając *cross-financing*).

Wspierane będą także działania na rzecz poszerzenia oferty kursów zawodowych dla osób dorosłych realizowane we współpracy z pracodawcami poprzez organizację tradycyjnych pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego (m.in. kwalifikacyjne kursy zawodowe), w tym również organizowanych w ramach działalności centrów kształcenia ustawicznego i zawodowego oraz przewidujące wdrażanie programów potwierdzania kwalifikacji zawodowych, a w konsekwencji pozwalających na nabycie uprawnień zawodowych.

Kierunkowe zasady wyboru projektów

Stosowane kryteria będą zapewniały wybór projektów, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia zakładanych celów szczegółowych i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. Główne kryteria wyboru będą odnosić się do kwestii polityki horyzontalnej, zdolności instytucjonalnej, zwiększenia racjonalnego wykorzystania zasobów.

Preferowane będą przede wszystkim projekty przewidujące kompleksowe wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, wykorzystujące jak najszersze spektrum możliwych do realizacji działań, tak aby proces dydaktyczny uzupełniony był inwestycjami w wyposażenie/doposażenie bazy do praktycznej nauki zawodu, w celu zapewnienia warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej.

PI 10a: Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

Celem wsparcia PI 10a jest poprawa jakości i dostępności infrastruktury edukacyjnej oraz umożliwienie równego dostępu do tego typu infrastruktury na poziomie regionalnym, dostosowanie do potrzeb rynku pracy. Winno to spowodować zmniejszenie bezrobocia wśród osób młodych oraz wydłużenie aktywności zawodowej. Projekty realizowane w ramach tego PI powinny być uzupełnieniem dla przedsięwzięć wspartych ze środków EFS, w szczególności z PI 10i, 10iv. Wsparcie realizowane w ramach PI 10a, 10i, 10iv powinno dotyczyć kompleksowych i komplementarnych przedsięwzięć związanych z rozwojem oferty edukacyjnej będącej odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku pracy na obszarze Kontraktu Samorządowego.

W celu stymulowania innowacyjności dzieci, jak i również młodzieży, konieczne są inwestycje w infrastrukturę instytucji popularyzujących naukę i innowacje (idea Małych Nautilusów). Przyczyni się to do zwiększenia atrakcyjności przekazywanych treści edukacyjnych oraz zainteresowania nauką i karierą naukową.

Województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się najniższymi w Polsce wynikami egzaminów końcowych – na każdym etapie edukacji. Dodatkowo, niepokojące jest zjawisko rozwarstwienia pomiędzy szkołami zlokalizowanymi w dużych miastach, a tymi w małych miejscowościach, a zatem aby móc pracować nad jakością kapitału kulturowego i społecznego należy skupić się na zapewnieniu równego startu już na

wczesnym etapie edukacji. W odpowiedzi na powyższe potrzeby planowane jest uruchomienie innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie edukacji, które przyczynią się do kształtowania kluczowych kompetencji (twórcze myślenie, kooperacja) oraz rozbudzenia zainteresowania naukami ścisłymi wśród dzieci poprzez wsparcie multimedialnych centrów edukacyjnych. Ośrodki te mają przede wszystkim na celu inspirowanie do odkrywania i zrozumienia świata poprzez samodzielne doświadczenia oraz uczestnictwo w procesie twórczym. Stworzenie infrastruktury pozwalającej w sposób innowacyjny przekazywać wiedzę, zachęcającej do twórczego odkrywania przyczyni się w sposób bezpośredni do zwiększenia zainteresowania naukami ścisłymi, a w dalszej kolejności przełoży się na wyniki egzaminów gimnazjalnych i maturalnych.

Od kilku lat obserwowany jest także systematyczny spadek zainteresowania młodzieży szkolnictwem zawodowym. W związku z tym niezbędne jest zwiększenie potencjału szkół zawodowych i dalsze propagowanie korzyści płynących z wyboru tej ścieżki kształcenia. Jednocześnie, konieczna jest modernizacja szkół zawodowych pod kątem infrastrukturalnym, gdyż zaobserwować można duże niedobory w tym zakresie. Programy nauczania w tych placówkach są niedostosowane do potrzeb lokalnych rynków pracy. Ponadto brakuje kompleksowych rozwiązań i narzędzi, które powiązałyby zapotrzebowanie przedsiębiorców na konkretne kwalifikacje zawodowe absolwentów z ofertą szkół zawodowych.

Wszystkie działania przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności wyboru kształcenia zawodowego jako ścieżki edukacyjnej, a także dostosowania jego oferty do potrzeb rynku pracy obszaru Kontraktu Samorządowego. Dzięki temu system szkolnictwa zawodowego powinien być w stanie dostarczyć na rynek pracy większą liczbę wykwalifikowanych specjalistów o kwalifikacjach odpowiadających aktualnym wymogom lokalnych pracodawców.

Typy projektów w ramach Kontraktu Samorządowego:

1. Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną.
2. Budowa, rozbudowa, adaptacja infrastruktury instytucji popularyzujących naukę i innowacje.
3. Inwestycje w infrastrukturę szkolnictwa zawodowego (w tym wyższego) służące dostosowaniu jej do potrzeb rynku pracy i regionalnych inteligentnych specjalizacji.

Ad1. Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną.

Celem realizacji przedsięwzięć tego typu jest poprawa dostępności do oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach powszechnej edukacji. Wspierane będą działania zmierzające do modernizacji i unowocześnienia istniejącej infrastruktury. Projekty będą w głównej mierze polegały na rozbudowie, przebudowie, dostosowaniu istniejącej infrastruktury przede wszystkim dla osób niepełnosprawnych. Działania realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będą musiały być komplementarne z działaniami realizowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego. Nie będzie możliwości wsparcia modernizacji obiektów jeśli nie zostaną zaplanowane działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych uczniów realizowane w ramach EFS.

Dostosowanie oraz wyposażenie sal dydaktycznych w zakresie kompetencji kluczowych (TIK, nauk przyrodniczo-matematycznych, języków obcych) będzie finansowane w sytuacji braku

możliwości/wykorzystania wsparcia z EFS. Realizacja działań z zakresu inwestycji w infrastrukturę edukacyjną wpłynie na poprawę jakości i dostępności oraz dostosowanie dla osób niepełnosprawnych obiektów dydaktycznych. Powiązanie wskazanych działań ze wsparciem w ramach EFS przyczyni się do poprawy zdawalności egzaminów. Inwestycje infrastrukturalne w dziedzinie kształcenia ogólnego nie są priorytetem i jako takie pozostają ściśle ograniczone.

Ad 2. Budowa, rozbudowa, adaptacja infrastruktury instytucji popularyzujących naukę i innowacje.

Dostępność do nowoczesnych metod nauczania, a zwłaszcza urządzeń i środków wykorzystujących techniki multimedialne, jest w aktualnych placówkach edukacyjnych regionu ograniczona. Nauczyciele zgłaszają problemy związane z brakiem pomocy dydaktycznych, źle wyposażone pracownie, ale również z brakiem czasu – za mało godzin lekcyjnych. W związku z tym niezbędne jest tworzenie placówek które mogą uzupełniać zajęcia obowiązkowe w szkole. W ramach tego typu zostanie utworzona sieć ośrodków popularyzujących naukę tzw. centra nauki. Zakładane wsparcie będzie skierowane na utworzenie jednego regionalnego centrum oraz kilku mniejszych powiązanych z nim ośrodków. Główne centrum nauki będzie przede wszystkim opierać się na doświadczeniach i eksperymentach z zakresu gospodarki morskiej, a powiązana z nim sieć mniejszych ośrodków będzie nakierowana na potencjały endogeniczne, w odniesieniu do regionalnych specjalizacji. Cała sieć będzie tworzyć naukowe i metodyczne zaplecze dla wsparcia interwencji skierowanej z EFS.

Ponadto poszczególne ośrodki powinny ściśle współpracować z uczelniami. Celem realizacji projektów tego typu jest poprawa dostępności do nowoczesnego nauczania na wszystkich poziomach edukacji, a przez to dostosowanie treści edukacyjnych do aktualnego stanu wiedzy, stanu techniki oraz warunków sytuacji społeczno-gospodarczej. Projekty te mają prowadzić do wprowadzania na każdym etapie nauczania możliwości uzupełniania wiedzy teoretycznej zajęciami praktycznymi wykorzystującymi najnowsze możliwości nauki i techniki. Interwencja będzie skierowana w głównej mierze na tworzenie specjalistycznych laboratoriów, pokoiów doświadczalnych wraz z dostosowaniem infrastruktury, a w uzasadnionych przypadkach również na budowę niezbędnej infrastruktury. Wszystkie inwestycje będą miały na celu dostarczenie usług dydaktycznych. Nowoutworzone inwestycje popularyzujące naukę będą wprowadzały nowe usługi edukacyjne, niedostępne dotychczas dla mieszkańców danego obszaru.

Wsparcie w ramach tego typu projektu będzie musiało być silnie związane z działaniami EFS i koncentrować się na wsparciu potrzeb zdiagnozowanych w ramach projektów finansowanych z EFS.

Planowaną zmianą w efekcie wsparcia środkami RPO WZ 2014-2020 będzie zwiększenie udziału społeczeństwa w edukacji poza formalnej, z głównym naciskiem na edukację wspartą o techniki multimedialne ukierunkowane na innowacje i nowości technologiczne.

Ad 3. Inwestycje w infrastrukturę szkolnictwa zawodowego (w tym wyższego) służące dostosowaniu jej do potrzeb rynku pracy na obszarze Kontraktu Samorządowego.

Wspierane będą projekty, których celem jest dostosowanie istniejącej infrastruktury szkolnictwa zawodowego do aktualnych potrzeb rynku pracy. Istniejąca infrastruktura szkolnictwa zawodowego jest często

niedostosowana do aktualnego stanu gospodarki i wymogów rynku pracy, przez co szkolnictwo zawodowe jawi się jako nieatrakcyjne.

Wobec powyższego, celem zwiększenia potencjału i lepszego dopasowania kształcenia zawodowego do potrzeb pracodawców, w ramach Priorytetu wsparcie otrzymają projekty polegające na budowie (jedynie w uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy adaptacja istniejącej infrastruktury nie jest możliwa lub nieefektywna kosztowo), przebudowie i modernizacji infrastruktury służącej kształceniu zawodowemu. Remont laboratoriów, dostosowanie oraz wyposażenie sal do praktycznej nauki zawodu, będzie finansowane w sytuacji braku możliwości/wykorzystania wsparcia z EFS.

Interwencja będzie nakierowana głównie na wsparcie istniejącej infrastruktury szkół zawodowych. Jednakże w przypadku zdiagnozowania potrzeby utworzenia regionalnego ośrodka kształcenia zawodowego, dostarczającego infrastrukturę (warsztaty, wyposażenie), której brak jest na rynku kształcenia zawodowego, możliwe będzie również wsparcie w tym zakresie.

Ponadto, planowane są inwestycje w infrastrukturę Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych, z uwzględnieniem konieczności wsparcia działań, które będą przyczyniać się do realizacji strategii inteligentnych specjalizacji Pomorza Zachodniego tak, aby wyższe szkolnictwo zawodowe w regionie w jak największym stopniu odpowiadało potrzebom w zakresie kwalifikacji zawodowych pracowników, które to potrzeby będą identyfikowane w koordynowanym przez IZ RPO WZ i prowadzonym w sposób ciągły procesie identyfikacji inteligentnych specjalizacji. Jest to proces ciągły, otwarty, angażuje partnerów gospodarczych i naukowych, a także społeczeństwo obywatelskie – zgodnie z koncepcją przedsiębiorczego odkrywania i prowadzi do wyłonienia w regionie obszarów gospodarczych o największym potencjale rozwojowym, których wsparcie wymaga silnego otoczenia biznesowego, w tym także dopasowanego szkolnictwa zawodowego. Przy czym wsparcie w ramach Priorytetu będzie uwarunkowane uzyskaniem pozytywnej opinii Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na etapie wdrażania Programu.

Nie będzie możliwości wsparcia modernizacji obiektów jeśli nie zostaną zaplanowane działania przyczyniające się do wzrostu efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowaniu do wymogów regionalnego rynku pracy realizowane w ramach EFS.

Kluczową zmianą wprowadzonych działań będzie wzmocnienie szkolnictwa zawodowego tj. wdrożenie i rozwój kierunków zgłaszanych przez pracodawców z obszaru Kontraktu.

Przykłady działań planowanych do wsparcia:

1. Rozbudowa, przebudowa i funkcjonalne dostosowanie placówek kształcenia zawodowego,
2. Inwestycje w infrastrukturę Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych, z uwzględnieniem konieczności wsparcia działań wynikających z inteligentnych specjalizacji,
3. Tworzenie infrastruktury o zasięgu co najmniej regionalnym, na potrzeby kształcenia zawodowego.

Kierunkowe zasady wyboru projektów

W związku z planowanym wsparciem infrastruktury edukacyjnej w kryteriach wyboru projektów premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Warunkiem wsparcia interwencji EFRR

w dziedzinie edukacji będzie wykazanie komplementarności z działaniami EFS ukierunkowanymi na rozwój kluczowych umiejętności i kompetencji odpowiadających potrzebom rynku pracy. Wspierane będą projekty, które wynikają ze zdiagnozowanych potrzeb oraz uwzględniające długotrwałe trendy demograficzne.

W zakresie projektów dotyczących instytucji popularyzujących naukę oceniany będzie stopień zaangażowania szkół we wspólne działania edukacyjne (w tym aktywny udział uczniów stymulujących kreatywność, praca zespołowa itp.), programy edukacyjne oraz planowana współpraca z uczelniami. Ponadto instytucje popularyzujące naukę powinny wziąć pod uwagę regionalne i inteligentne specjalizacje, przy tworzeniu sal doświadczalnych jak również przedstawić analizę popytu dla tego typu usług dydaktycznych, w tym szacowaną liczbę zwiedzających, w szczególności grup szkolnych. Wsparcie projektów instytucji promujących innowacje będzie limitowane do podmiotów oferujących różnorodne formy zajęć i doświadczeń, jak również obejmujących swoim zasięgiem jak największą liczbę odbiorców. Inwestycje będą także oceniane z punktu widzenia długoterminowej stabilności finansowej.

Ponadto w ramach PI 10a premiowane będą projekty z zakresu wzmocnienia kształcenia zawodowego w obszarach wskazanych przez pracodawców oraz kompetencje potwierdzone w systemie egzaminów zewnętrznych umiejętności zawodowych. Projekty w ramach tego PI z zakresu edukacji zawodowej muszą być powiązane z regionalnymi specjalizacjami i być nakierowane na zwiększenie zatrudnienia absolwentów.

Wszystkie projekty powinny wykazać zapewnione finansowanie po zakończeniu realizacji projektu, jak również wykazać zdolność do ew. odtworzenia zużytych elementów wyposażenia. W ramach priorytetu wsparcie może być udzielane wyłącznie na infrastrukturę bezpośrednio związaną z usługami dydaktycznymi.